

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
78. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szerda
1933. évi április 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre postai széküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postatakt rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

IZGALMAK A NAGYHATALMI TERVEZET KÖRÜL

Ausztria — négy malomkő között

(.) Ausztria tiz-tizenkétéves harca befejezéshez közeledik. A kis osztrák köztársaságban a háború befejezte óta voltaképpen sohasem volt pártpolitikai, hanem mindig csak osztályharc. A váltakozó kormányok és a váltakozó kormányzati elvek a polgárság és a munkásság osztályharcában emésztődtek. A hatalmat a forradalmak után a szociáldemokrácia vette a kezébe és tartotta is éveken át. A polgárság a munkás-hatalom nyomása elől a keresztény-szocialista eszmék mögé vonult. Voltaképpen nem is keresztény-szocialista eszme tömörítette a polgárságot, hanem az a félelem, hogy a munkásság hatalma még jobban kiterjedhet.

A keresztény-szocialista pártban, — kezdetkeztén, — mindenki benne volt, aki foglalkozásánál fogva nem volt munkás és aki világnézete parancsait követve, a marxizmusnak ellene szegült.

Ez a polgári tömörülés tette azután, hogy Ausztria nem lett kimondottan és százszázalékosan szocialista állam. Renner óta és Renner után keresztény-szocialista kancellárok állottak az ország élére, de politikai hatalmuk nem tudott a hatalmas szociáldemokrata ellenállással megbirkózni. A szociáldemokrácia kisebbségi politikai hatalmát kiegészítette katonai erejével is, a Schutzbunddal és a parlamenti nagyszámú mandátum a Schutzbund fegyvereivel egyetemben éppen elégséges volt ahhoz, hogy a keresztény-szocialista polgári uralom ne tudjon kiteljesedni.

Ennek a Schutzbunddal alátámasztott politikai hatalomnak válaszul kellett és így alakult meg a — Heimwehr. Eleinte kis jobboldali próbálkozás és játékhadsereg volt a Heimwehr, míg Starhemberg óta egyre teljesebb szervezett és számban is egyre jelentősebb erejű. E pillanatban odáig érkezett a Heimwehr, hogy felülkerekedett.

A Heimwehr megvan, de a Schutzbundot feloszlatják.

Ami annyit jelent, hogy Ausztria sorsa e pillanatban a Heimwehr kezében van. A Heimwehr ugyanis nem keresztény-szocialista. Néha jóban van a keresztény-szocialista kormánnyal, néha rosszul.

Most nagyon jóban van Dollfussal, de nem szerelem hozta őket össze, hanem a külpolitikai kényszerűség.

Ausztria ugyanis e pillanatban — négy malomkő között áll.

A kormány pártjának három árnyalata van. Van egy Schöber árnyalat, amely a német, van egy Seipel árnyalat, amely a tiszta osztrák, van egy Dollfuss árnyalat, amely a francia és végül ott a negyedik, a Heimwehr árnyalat, amely az olasz orientáció híve. Valahányszor a külpolitikában megélniük az eltérő álláspontokat: megélniük az osztrák belpolitika és a német külpolitika közötti különbséget. Néhány hónapon át — pontosan annyi ideig, amíg a francia európai hegemonia megdönthetetlennek látszott, — a Dollfuss-kormány csak semmi baja sem volt. Most azonban, hogy egyrészt a német világpolitikai irány, másrészt az olasz külpolitikai előretörés felerősödött, megmozdultak egyrészt az Ausztriában élők és megmozdultak a fajvédelem hívei is.

Ausztriával végeredményében egész Európa labdázik.

Most a kisántant rángatja egyfelől, másfelől a német—olasz—magyar szövetség. Mindkét oldalról biztatják és hitegetik és felkínálják nagy és olthatatlan szerelmüket.

A francia politika szívesen látná, ha Ausztria a kisántantba kapcsolódna, mert ezzel teljessé zárulna a kisántantnak Magyarországot körülvevő gyűrűje, az olasz politika viszont azt kívánja, hogy Magyarországgal kössön fegyverbarátságot Ausztria, hogy ezzel is

Hitlerék halkabb hurokat pengetnek

Eltűntek az üzletekről a sárga foltok — A harcias kijelentéseknek most már egyezkedési célzata van

Berlin, április 4

A német antiszemita kilengések és akciók elérkeztek — a kompromisszum stádiumába. Alkudozások folynak már. Egyrészt enged a külföld, másrészt halkabb hurokat penget a Hitler kormány is.

Mindkét hadakozó fél nagy lendülettel szaladt az akciónak és e pillanatban — úgy látszik — mindkét fél látja, hogy egy kissé sokat markolt és messzi célokat tűzött ki.

Jólesően regisztráljuk: megcsendesült az iram. Annnyira megcsendesült, hogy még megbékélésre is kilátás van már.

A decrescendót München kezdte meg. A zsidó bojkott-uszítások elhárítására alakult központi bizottság ma Münchenben rendeletet adott ki, amely szerint a zsidó üzletek, orposok és ügyvédek elleni bojkottot szerdán délelőtt tíz óráig felfüggesztik. A rendelet szerint a nemzeti-szocialista osztagok kötelesek a zsidó ellenes plakátokat az üzletekről eltávolítani.

A rendelet kimondja végül, hogy a bojkottot csak akkor lehet ismét megkezdni, ha arra a végrehajtó bizottság kifejezetten

rendeletet ad ki. A helyi bizottságok sem rendelkezhetnek el bojkottot. Azoknak is be kell várni a müncheni központi bizottság idevonatkozó utasítását.

Az akció-bizottság — mondja ez a hivatalos jellegű kommuniké — annak ellenére, hogy pillanatnyilag fel is hagy ezzel a bojkott akcióval, megtette az összes szükséges előkészületeket ahhoz, hogy szükség esetén a bojkott a megjelölt időpontban a megjelölt időben ismét megkezdődhessen és tervszerűen végre is hajtsák.

Annak érdekében, hogy ez a védekező tevékenység egységes legyen — mondja végül az utasítás — a zsidó üzletekre „Zsidó”, a német üzletekre pedig „Német” felirású plakátokat kell ragasztani.

Ez azonban csak akkor következhetik be — és ezen a hangsúly és itt a szenzáció — ha a végrehajtó bizottság a bojkott újból megkezdését rendelné el.

STREICHER IS CSENDESEBB
HANGOT HALLAT

Streicher aki a nemzeti szociálistapárt részéről az egész zsidóellenes akció orszá-

gos vezére, ugyancsak csendesebb hangot hallat, ami annak bizonyossága, hogy München megcsendesedése nem helyi mozdulat, hanem szerves és tudatos része csupán az országos utasításnak. Streicher sem tüzel ma már a zsidóság ellen, hanem ugyanugy, mint München, leszegzi, hogy szó lehet arról, hogy a nemzeti-szociálistapárt a zsidó bojkott-mozgalmat nem ismétli meg.

Tisztán és kizárólag a külföld magatartásától függ — mondja Streicher — hogy hozzányulunk-e még egyszer a zsidó bojkott fegyveréhez. Amennyiben a külföld is abba hagyja a német-bojkott propagandáját, mi sem ismétljük meg a zsidók elleni bojkott akcióját. Ha azonban a külföld még mindig folytatja a maga tevékenységét, mi is felvesszük a harcot.

Ennek a „harcias” kijelentésnek már egyezkedés-íze van.

Németország belátta, hogy nem lehet a zsidóságot gazdaságilag lehetetleníteni nélkül, hogy a német export ennek kárát ne látna és most azt várja, hogy a külföld is ilyen eredményre és megfontolásra jusson.

Amerikában ma már enyhült a németellenes bojkott

Németország erre a kompromisszumra mindenekelőtt Amerikától vár választ. Amerikában ebben a tekintetben már a kezdet-kezdeté óta két pártot áll a zsidóság. A radikális zsidóság vezetői a harc álláspontját képviselik és éppen ma jelentik Newyorkból, hogy ott már megalkult a zsidó haditanács, amelynek az a feladata, hogy a Németország elleni bojkottot világszerte megorganizálja. Az amerikai haditanács első nyilatkozatában megállapítja, hogy a németországi export-árú nyolcvan százaléka a közvetítő kereskedelmén megy keresztül és azt a világ megszervezett zsidósága ellenőrizhetné.

Az amerikai konzervatívabb zsidó árnyalat két vezére: Wiese és Deutsch azonban már sokkal engedékenyebb hangot hallatnak. Megállapítják a konzervatívok, hogy az amerikai külügyi hivatal pillanatnyilag állott attól, hogy a németországi zsidók helyzetét kontrollálja. Elállott ettől már csak azért is, mert a szombati bojkottnap aránylag nyugodtan

folyt le.

A helyzet tehát e pillanatban az, hogy Németország felhagy az antiszemita terrorttal, ha a külföld megcsendesül, a külföld pedig felhagy a németellenes bojkottal, ha Németország megcsendesül.

GOBBELS NEM BESZÉLHET
DANZIGBAN

A danzigi német nemzeti-szocialisták Danzigban gyűlést akartak tartani. A gyűlés vezérszónokává Göbbels minisztert hívták meg, aki a meghívást el is fogadta.

A danzigi szenátus azonban megakadályozta, hogy a nemzeti-szocialisták a gyűlést megtartsák és így megakadályozta azt is, hogy Göbbels felszólaljon.

A danzigi szenátus arra hivatkozik, hogy Danzigban gyűléstiltalom van. Ettől függetlenül is azonban, még az általános gyűléstiltalom elrendelése előtt megtiltotta, hogy a nemzeti-szocialisták Danzig területén lárhol is gyűlést tarthassanak.

Igy tehát nem adhat engedélyt ennek a gyűlésnek megtartására.

Thermann német főkonzul a danzigi szenátusnál diplomáciai formák között tiltakozik ez ellen a tilalom ellen és azt követeli, hogy a nemzeti szocialista párt a kért gyűlést megtarthassa.

BOMBA ROBBANT A HAMBURGI NEMZETI-SZOCIALISTA HÁZBAN

A mai napnak is megvan azér a szokásos merénylet híre. Ez alkalommal Hamburgban történt excessus.

A rendőrség megállapítása szerint ezt a merényletet kommunisták követték el, akik három bombát dobtak a nemzeti-szocialista otthonba.

A három bomba közül csak egy robbant, de ez az egy is rettenetes pusztítást okozott.

A nemzeti-szocialisták székházának legnagyobb része elpusztult.

A merénylet emberéletet nem követelt.

Ezzel szemben Ausztria most a nemzeti-szocializmus mellé áll.

A politika mellé szegődik és azt hiszi, hogy a kisajátított és monopolizált párturalom egyben megszűnteti az osztályharcot is.

Nagyot téved: az osztályharcot le lehet törni és el lehet némitani, de nem lehet megoldani szülőjét, a gazdasági nyomorúságot, amely a liliput államoknak olyannyira sajátja, mint fénynek az árnyék.

Ez az árnyék most beborítja a kis birodalmat és elborítja a tizenöt év után még roncsaiiban vergődött Osztrák—Magyar Monarchia emlékét is.

mert a robbanás éjszaka történt és a házban senki sem tartózkodott.

Az azonnal bevezetett nyomozás során a rendőrség 11 kommunistát tartóztatott le akikről megállapította, hogy azonosak az a csoporttal, amely Münchenben, a Bismarck szobor közelében Hitler ellen akart néhány héttel ezelőtt merényletet elkövetni.

HIREK NEURATH LEMONDÁSÁRÓL

Hétfőn délben az egyik nagy angol tudósítóiroda annak a hírét közli, hogy Neurath, Németország külügyminisztere lemondott állásáról. A hirt Németországban cáfolják. Az angol tudósítóiroda nem közli, hogy mi volna a Neurath lemondásának az oka.

MUNKÁSKATASZTER KÉSZÜL

A kormány egy új rendelet-tervezetén dolgozik, amely fel akarja állítani a munkáskatasztert. A tervezet szerint összeírják Németország valamennyi munkását, ipari üzemét és azok alkalmazottait. Arról, hogy mit céloz a kormány ezzel a munkáskataszterrel, nincsen jelentésünk, de tudósítónk megjegyzi, hogy ez a kataszter minden valószínűség szerint antiszemita és antimarxista célokat szolgál.

FRANCIA POLGÁRORSÉG A RAJNAI NÉMET HATÁRON

Daladier miniszterelnök engedélyt adott az Alsó-Rajna-megye prefektusának ahhoz, hogy a megye területén polgárőrséget szervezzék. Ezt a polgárőrséget a Rajna menti határon összesítenék azzal, hogy ez a védőrség esetleg német támadások, vagy határincidensek esetén készenlében álljon.

Ezzel a hírrel egyidejűleg közlik, hogy a Saar-vidék kormányzósága is megkezdte a közeli francia városok helyőrségparancsnokait és azt kéri, hogy a katonaság álljon készen arra az esetre, ha a német nemzeti-szocialisták a Saarvidéken a rendet és nyugalmat veszélyeztetni akarnák.

Szerdán kezdődik a nemzetközi vasuti értekezlet Bukarestben

Bukarest, április 4.

Az áruszállítványok új tarifájával kapcsolatban a CFR nemzetközi vasuti értekezletet hívott egybe, amely április 5-én, szerdán kezdődik meg Bukarestben.

A bolgár kommunista képviselőket megfosztják mandátumaiktól

Szofia, április 4.

A bolgár parlament elé ma törvényjavaslat kerül, amelyeket valószínűleg már a keddi nap folyamán meg is szavaznak. A törvény ki akarja mondani, hogy Bulgária területén a kommunista szervezkedés és pártalakítás tilos és hogy azokat, ha ilyenek vannak, azonnal fel kell oszlatni. Bulgáriában voltaképpen nincs kommunistapárt, mert azokat a hatóság már éveken ezelőtt feloszlatta, de létezik egy munkáspárt. Ennek a munkáspártnak szoros összeköttetése van a kommunistapárttal és csak azért vette fel a munkáspárt nevet, hogy a hatóság üldözése elől meneküljön. Ennek a munkáspártnak feloszlátásáról van most szó.

Hír szerint a törvényjavaslat megsemmisíti e párt képviselőinek mandátumait is, mert úgy találja, hogy ezek a munkáspárt képviselők nem egyebek, mint a kommunista elvek képviselői.

Véres párbaj a szemétdombon

Temesvár, április 4.

Az élet tolstoji mélységeinek jellegzetes tragédiája:

Temesváron a Rákási-utí városi szemétdombon igen sok kenyértelen ember él abból, hogy a szemétdombot turkálja s ami érték, rongy, üveg, vashulladék akad, összegyűjti és pár lejtért eladja. Vasárnap Parvu György szeméteskocsis is vadászni ment ki a telepre, ahol holmi „leletek” fölött összezördült Kling Mátyás munkanélküli proletárral. Kling vasvillával támadt rá a kocsisra, aki azonban kicsavarta ellenfele kezéből a villát és a munkanélküli felé döfött.

A párviadal után mind a kettőt több sebből vérezve szállították kórházba.

Súlyos harcok Ausztria több városában

Bécs az általános polgárháború kitörésétől tart

Bécs, április 4.

A Schutzbundot az osztrák kormány feloszlatta, de a Schutzbund, ha nem is szervezeten, de szervezetenül — működik. A tegnapi vasárnap megmutatta, hogy mennyire működik.

A Schutzbund és a Heimwehr Ausztriában ugyanúgy szemben állanak egymással, mint Németországban Hitler előtt a szociáldemokrata védő- és a nemzeti-szocialista rohamosztagok.

Most, hogy a Schutzbundot hivatalosan feloszlatták, ez az ellentét még jobban kiéleződött és véres összeütközésekben jelentkezik. Számos vidéki városban, tegnap, vasárnap, súlyos összeütközések voltak. Knittelfeldbe például 100 Schutzbundos érkezett, akikhez a munkások tömegei csatlakoztak. Ez a tömeg megrohanta a Heimwehresek székházát és hihetetlen erejű harcra kezdett.

A harcot csak a sorkatonaság tudta lezárni, amely a hadakozó feleket a szó szoros értelmében szétverte.

Ugyanilyen incidensek voltak Grácban is,

ahol a munkásság ugyancsak megtámadta a nemzeti-szocialisták székházát. Más helyeken, így Weidlingban is viszont a nemzeti-szocialisták támadták meg a munkások otthonokat.

Wienerneustadtban, Muhrfelden és egyéb apróbb vidéki városokban is voltak összeütközések.

DOLLFUSS A NEMZETI-SZOCIALISTÁK ELÉRE ÁLL

Fokozta az izgalmat, hogy Bécsben vasárnap az a hír terjedt el, hogy

Dollfuss, a kancellár maga is kilép pártatlannak látszó passzívításból és a nemzeti-szocialisták elére áll.

Ezt a hirt hivatalos kormánynyilatkozattal azonnal megcáfolták ugyan, de a cáfolat sem tudta a bécsi izgalmat enyhíteni.

Estére újabb hírek terjedtek el. Ezek a hírek már arról tudnak, hogy a németországi nemzeti-szocialista alakulatok fegyverekkel látják el osztrák bajtársaikat, sőt arról is beszélték, hogy 40-50 német nemzeti-szocialista vezér érkezik Ausztria területére, akik személyesen állanak a mozgalom élére és irányítják.

A világgazdasági konferencia rövidesen összeül

London, április 4.

A világgazdasági konferencia előkészületei most már lázasan folynak. MacDonald, Norman Davis és Sir Simon ma egész délelőtt tárgyalásokat folytattak, amelyeken a konferencia előkészületeit beszélték meg.

A konferencia székhelye — ez most már bizonyos — London lesz. Abban is megállapodtak, hogy a konferencia rendelkezésére az ujonnan megnyitott geológiai múzeumot bocsátják, mert ez az épület elég nagy ahhoz, hogy a konferencia résztvevői segédszemélyzetükkel egyetemben elférjenek benne.

Értekezlet bármennyi résztvevővel — telefonon

Az angol postaügyi miniszter érdekes javaslata

London, április hó 2

Az angol postaügyi minisztérium körlevelet intézett az angliai gazdasági élet vezetőihez és azoknak egészen különleges tervet nyújtott át.

A postaügyi miniszter kifejti tervében, hogy a közgyűlések, a felügyelőbizottsági ülések nagyon sok pénzt és időt emésztene fel s éppen azt az ajánlatot teszi, hogy ezentúl az ilyesfajta üléseket telefon útján tartásuk meg.

Hosszas kísérletezés és kutatás után sikerült olyan technikai berendezkedést létesíteni, amely mellett a távkonferenciák ma már nem lehetetlenek. A kapcsolási rendszer olyan, hogy

a konferencia összes résztvevőit egy-

szerre egymásba kapcsolják, úgy, hogy azok telefon útján éppen úgy tudnak majd tanácskozni, mint a zöld asztal mellett.

Ennél a kapcsolási rendszernél az elnökre különös súlyt helyeznek, amennyiben különleges jeladást kap, amikor valaki szólni akar. Ugyanúgy egyszerű módszerekkel szavazni is lehet telefon útján.

A postaügyi miniszter végül közli, hogy annak ellenére, hogy esetleg 30-40 ember is részt vesz egy ilyen telefon-konferencián, ő csak egy személy beszélgetési díját számolja fel.

A telefonkonferenciának az az előnye is megvan, hogy a felek nem pofozhatják fel egymást. A mai világban ez sem utolsó érv az angol postaügyi miniszter javaslata mellett.

A Skoda-gyár kiadja a siffré-kulcsot

Katonai küldöttség utazik Prágába

A belpolitika legújabb hírei

Bukarest, április 4.

Vasárnap este minisztertanácsot tartott a kormány az adósságok konverziója ügyében.

MANIU BADACSONYBA UTAZOTT

Maniu hétfőn délben badacsonyi birtokára utazott, ahonnan a hét végén tér vissza a fővárosba.

A minisztertanács tárgyalta a

A SKODA-BOTRÁNY

ügyével kapcsolatban is. Egyébként a Skoda-ügyben az egyetlen fordulat az, hogy a Skoda-gyár Bukarestbe érkezett

megbizottja, Jicinski igazgató közölte a hatóságokkal, milyen feltételek mellett lenne hajlandó a Skoda-gyár a lefoglalt Zaletzky-levelek siffrékulcsát kiadni. A feltételek a következők:

Alakítsanak egy szakbizottságot, amelyben helyet foglaljanak a cseh vezérkar, a cseh külügyminisztérium, a cseh iparügyi minisztérium és a Skoda-gyár képviselői is. Ez a bizottság dolgozza ki a titkos iratokat, de ez Prágában történjék meg.

Valószínű, hogy a román hatóságok elfogadják ezt az ajánlatot.

A hadbírság tovább folytatja a Sko-

ják is azt.

Bécs hangulata ideges és a polgárság attól fél, hogy a kiélezett hangulatban beláthatatlan következményű polgárháború indul.

A KAMPFRUF IS ELŐZETES CENZURA ALÁ KERÜLT

A sajtó megrendszabályozása ügyében kibocsátott szükségrendelet hatálya óta 10 baloldali sajtóterméket előzetes cenzura alá vetettek. Bécsben úgy érezték, hogy ez az előzetes cenzura kizárólag a baloldali sajtótermékeknek szolgál és éppen ezért

a szenzáció erejével hatott, hogy a kormány ma e szükségrendeletre való hivatkozással a nemzeti-szocialisták legradikálisabb hangja napilapját, a Kampfrufot is előzetes cenzura alá helyezte.

A kormány ezzel az intézkedéssel kapcsolatban a vasárnapi véres eseményekre való hivatkozással szigorított rendszabályokat léptetett életbe, amelyek megakadályozzák, hogy a jövőben a feloszlott Schutzbund a Heimwehrral összeütközhesse.

da-ügyben a vizsgálatot. Hétfőn is több tanut hallgattak ki.

A SZENÁTUSBAN

a tábornokoknak a Zaletzky ügygel kapcsolatos minapi beszédeire Samsonovici hadügyminiszter válaszolt először a kormány részéről és ugyanazokat a dolgokat mondta el a Skoda-rendeléssel kapcsolatban, mint a kamarában.

A LEGUJABB JELENTÉSEK

szerint a román hatóságok elfogadták a cseh-szlovákiai Skoda-gyárnak a Zaletzky-féle levelek siffrékulcsára vonatkozó összes feltételeit. Ennek következtében Pomponiu ezredes, katonai főügyész és Hotineanu ezredes hétfőn este már el is utaztak Prágába.

A LIBERALISOK

vasárnap tartották meg közigazgatási problémákkal kapcsolatban harmadik ugynevezett szakmai gyűlésüket, amelynek főszónoka Duca volt.

A TÁRSADALMI BIZTOSÍTÁSROL SZÓLÓ TÖRVÉNYT

szombaton vitatta meg a kamara Joaniteescu munkaügyi miniszter törvényjavaslatát a társadalmi biztosításról, amely a betegségi és balesetbiztosítást, születési és halálségélyt s a rokkantsági nyugdíj biztosítását foglalja magában.

A vita során Szabó Béni nagy beszédben mutatott rá a javaslat hiányosságaira. Mindelelőtt hibáztatta a betegséglelyzők autonómiájának megnyirbálását, ami a pénztárak szociális munkásságát szűk korlátok közé szorította. Hangsúlyozta, hogy a brassói kerületi pénztár például az évek rendjén 60 millió lejt szolgáltatott be a központnak s emiatt betegeit csak fogyatékosan tudta ellátni. Olyan a helyzet, mintha a fiókok e központi szervnek gyarmatai volnának csak.

Ezután megállapította Szabó Béni, hogy Joaniteescu javaslata haladást jelent, de azért módosítások mégis szükségesek lennének. Így az állam 15 millió lejes hozzájárulását kevesli és kéri az összeg 25 millió lejté való felemelését. Ezt a javaslatot költségvetési okok miatt nem fogadták el, ellenben a miniszter bejelentette, hogy a jövő évben az állami hozzájárulás már 30 millió lej lesz.

Ezután azt indítványozta Szabó, hogy a fiók bevételeiből az eddigi 45 százaléka helyett 55 százaléka használhassanak fel, a központnak csak 35 százaléka fizetve be. A közös alapra pedig 5-5 százaléka fordítsanak. Ezt a javaslatot is elvetették.

Szabó következő javaslata az volt, hogy változtassák meg azt a szakaszt, amely a betegséglelyző pénztárak vezetésében eltöltött a kisebbségi nyelvek használatát. Ez az indítvány egyhangulag átment.

Végül a betegséglelyző intézmények tisztviselői szerzett jogainak biztosítását kérte Szabó Béni.

Az új törvény a formalitások után hamarosan életbelép.

A GENFI EGYEZMÉNYT

április 20-ig köteles Románia a megállapodás értelmében ratifikálni. Ha a ratifikálás ez időpontig nem történne meg, a kormány a Népszövetség pénzügyi bizottságától haladékat kér.

Legújabb jelentés szerint:

Elkészült a konverzió végleges tervezete

Bukarest, április 4.

Hétfőn miniszterközi bizottság folytatta a konverziós törvényjavaslat vitáját, amely be is fejeződött és így a tervezet véglegesnek mondható. Valószínűleg hétfőn éjszaka, esetleg kedden délelőtt teljes minisztertanács mondja ki az utolsó szót a javaslattal kapcsolatban. A tervezet alapját Vajda elaborátuma képezi. Ez három szakaszból áll és tartalmazza a következőket:

1—5 évi moratóriumot engedélyez az 1932 október 2-án kihirdetett és a konverziós törvényt módosító törvény negyedik szakaszában meghatározott adósoknak. Ez az 5 éves moratórium kivételes esetben újabb 5 évvel meghosszabbítható.

2. Nem élhetnek a moratóriummal azok, akiknek a hitelező a következő fizetési javaslatot teszi:

a) Ha elengedi tartozása felét annak, aki beleesik a fenti (1932 október 2) törvény negyedik szakaszának a, b, c, és d bekezdéseiben meghatározottaknak olyképpen, hogy azok a fentmaradó felerészt minden év április és november havának tizenötödik napján egyenlő részletekben fizessék úgy, hogy a részletek 4 százalékos kamattal ne haladják felül az adós évi jövedelmének felét.

b) Ha azoknak az agráradósoknak, akiknek földbirtoka 10 és 50 hold között van és akik a fenti törvény negyedik szakaszának a) és b) bekezdésében határozatnak meg, azt az ajánlatot teszi, hogy fizessék ki adósságuk kétharmad részét egyenlő részletekben minden év április és november havának 15-ik napján, úgy, hogy a részletek ne haladják meg az adós évi jövedelmének felét.

c) Ha azoknak a mezőgazdasági adósoknak, akiknek birtoka 50 hektáron felül van, oly ajánlatot tesz, hogy fizessék ki adósságuk háromnegyed részét, két egyenlő, április és november 15-én esedékes részletben, 4 százalékos kamattal úgy, hogy a részletek évi jövedelmük felét ne haladják túl.

Az adósságok minden esetben az 1933 április elsejei állomány szerint számítanak.

3. A harmadik paragrafus azokról intézkedik, akik nem tartoznak bele egyik kategóriába sem s akik beleesnek a jelenleg érvényben levő, az árveréseket felfüggesztő törvény kereteibe. Ezeknek a tervezet újabb hat havi felfüggesztést engedélyez, de egyben fizetési és kamatkedvezményt is biztosít részükre (a kamat 2 százalékkal magasabb, mint a Banca Națională hivatalos kamatlába), sőt adott esetben az adósság négyötöd részének kifizetésével teszi elintézhetővé a hitelteliséget.

A temesvári tőzsde közgyűlése

Temesvár, április 4.

A temesvári tőzsde vasárnap tartotta meg évi közgyűlését, amelyen az elnökség tagjainak Brebenariu Vasile, Taran Constantint és Andrasiu Gheorghet választották meg. Dr. Pacurariu főtitkár jelentéséből kiderült, hogy a tőzsdén az elmúlt év folyamán 4905 kötés jött létre, amelyek közül csak 62-öt peresítettek. A tőzsde az év folyamán minden illeték nélkül 100 vagon vetőbuzát vásárolt és szállított a hatóságoknak.

A tagok remélik, hogy az állam a határozatos prémiumokat a buzaszállítások után még az idén kifizeti.

Meggyorsítják a grivicai-ügy vizsgálatát

Bukarest, április 4.

A Grivița-uti vasúti műhelyeknél történt munkáslázadás 140 Jilaván ülő foglya éhségsztrájkba lépett. A rabok ma már hozzátartozóikat sem bocsátották magukhoz.

A sztrájkot azzal indokolják, hogy ártatlanul tartóztatták le őket és a vizsgálat sokáig nyúlik.

A feleségek és hozzátartozók delegációja ma küldöttségileg jelent meg a bukaresti II. hadtestnél, ahol a katonai bíróság elrendelte a gyorsabb vizsgálatot, mely jelentések szerint hét nappal már be is fejeződik.

A katolikus ifjúság és a hitlerizmus

Temesvár, április 4.

A Temesvár-gyárvárosi katolikus ifjúsági egyesület Rech K. Géza apátplebánosnak, mint fővédnöknek elnökletével most tartotta meg szokásos évi kongresszusát, amelynek igen jelentős mozzanata volt Rech megnyitó beszéde. E beszédében az apátplebános állást foglalt a hitlerizmus ellen.

— A katolikus ifjúság — mondotta többek között — nem foglalhat el szélsőséges álláspontot, mert ennek nincsen jövőbeni alapja. Így a hitlerizmus sem lehet egészséges világnézeti alap...

Temesvárra helyezték a nagyváradai jogakadémiát

A közbelépések nem vezettek eredményre; az áthelyezési Bocu Sever kezdeményezte

Nagyvárad, április 4.

Közlöttük már, hogy a nagyváradai jogakadémiát megszüntették.

Újabb értesülés szerint nem megszüntetésről, hanem elhelyezésről van szó. Az intervenciók sem jártak sikerrel, a mennyiben

Jacob Lázár dékánhelyettes a délutáni órákban telefonált Bukarestből az il-

letékeseknek és közölte, hogy a jogakadémiát május elsején Temesvárra helyezik, ahol a műegyetemhez csatolják.

Politikai körök véleménye szerint az áthelyezés Bocu Sever temesvári képviselő közbenjárására történt, aki meg akarta cáfolni akadályozni, hogy a nagyváradai jogakadémia a liberálistá párt főszékhelye legyen.

A kamara hétfői ülése

Bukarest, április 4.

A képviselőház hétfői ülésének elején betervezték

a határállomásokra vonatkozó magyar-román megállapodást, ratifikálás céljából. Ez az egyezmény a két ország között még a múlt év szeptemberében jött létre.

Ugyancsak betervezték a mérgegyógyszerek gyártására és terjesztésére vonatkozó nemzetközi megállapodást is, amelyet 42 állam képviselői 1931. júniusában kötöttek meg Genfben. Ez a megállapodás előírja, hogy egyetlen állam sem termelhet több mérget, mint amennyit belső orvosi és tudományos szükséglete, valamint exportja megkövetel.

Az első felszólaló Lupu volt, aki tiltakozott az ellen, hogy pénteken, amikor az ő kizárási ügyét tárgyalta a kamara, Léon képviselőt, aki az ő védelmét kívánta ellátni, nem engedték szóhoz jutni. Egyébként

tudomásul veszi azt, hogy a kizárási fegyverével nem kíván vele szemben élni a képviselőház, azonban ezt nem tekinti kegyelemnek, mivel ő semmi olyat nem követett el, amiért kizárást járna és eszé ágában sem volt az imputált bűnnek, vagyis a kamara elnökének megsértése.

Husz éve állandóan tagja a kamarának, megtanulta, hogyan kell viselkednie. Éppen ezért vissza kell utasítania a fegyelmi bizottság jelentésének néhány, az ő személyével kapcsolatos sértő kitételét.

Ezután az adóügyek nyomozásáról szóló törvényjavaslat kerül sorra, amelyhez igen sokan szólnak hozzá, közöttük Hegedűs Nándor is, aki a javaslatot ellenzi, mert az az amúgyis súlyos adókon kívül még egyéb terhekkel is fenyegeti a polgárságot. Madgearu felszólalása után a többség a javaslatot megszavazza.

Önként jelentkezett a Papagáj bujdosó tulajdonosa

Budapest, április 4.

A B. L. részletesen beszámolt arról, hogy Gábor Sándor, a Papagáj című mulató Athénbe szökött tulajdonosa visszatért Budapestre és ott az utolsó pillanatban kimennekült a detektívek kezei közül. Ekkor Bécsbe szökött Gábor Sándor,

ahonnan levelet intézett Budapestre, a melyben bejelenti, hogy nem bujdosik tovább, hanem visszatér az országba és önként jelentkezni fog.

Gábor ez alkalommal állotta is a szavát. Visszatért Budapestre. Hegyeshalomnál deaktív várta, letartóztatták és beszállították a budapesti rendőrségre.

Gábor Sándor barátját, Sinkó Erzsébetet ezek az események hihetetlenül felizgatták. Sinkó Erzsébet egész délután ivott és vasárnap este részegen az egyik Erzsébet körúti ház első emeletéről le akarta vetni magát az utcára. Idejében észrevették és megakadályozták, hogy öngyilkos legyen.

Sinkó Erzsébetet is beszállították a főkapitányságra, ahol is a rendőrség emberei lebeszéltek tetteről és megígértették vele, hogy eláll szándékától. Ezután — mivel semmi gyanúok ellene nincs — szabadon bocsátották.

Hogyan lehetne a békét megmenteni

Páris, április 4.

Amikor betessékelnek Victor Margueritte dolgozószobájába és becsukódik mögötte az ajtó, az első pillanatban egyedül vélem magam a könyvek, a festmények és nemes régi butorok hangtalan társaságában. De a másodikkban már észreveszek egy széles cseresznyefa íróasztal lapjára mélyen lehajolt fejet, melyre rátűz a hirtelen felvillanó márciusi napsugár. A fehér fej most megmozdul, felemelkedik és domborura csiszolt papaszem mögül, szembe kapom Victor Margueritte kéklőn, jóságosan csillogó tekintetét.

Arra gondolok, hogy innen került ki nem egy bátor írás, akár az „Örvény szélén”-re, vagy az „Emberiség hazájára” gondolunk...

Szeretném hallani az Ön véleményét ma, a mikor az „emberiség hazájának” fogalma, úgy tűnik — mindörökké elmerült ebben a tragikus vergődésben és zűrzavarban, ahova a nemzetek sodródtak.

— Mit mondjak ma, ami nem tűnne ismétlésnek? Hisz előre megmondtam, bejósoltam a bekövetkezendőket. Csak mint aféle próféta, nem sokat számítok a saját hazámban. Főképp azért nem, mert a „Józanáshoz” még 1928-ban írt kiáltványomban, de még előbb, 1926-ban írt „Szózat a lelkiismerethez” című írásomban, kimutattam a békeszerződés kiáltó igazságtalanságát. Ha azok pontosan Wilson 14 pontján és nem hazug képmutatáson állnának, más lenne Európa mai helyzete és képe. Most minden erjedésben van. Forrong minden, zajlik és nyugtalanság hulláma borítja a világot. Talán csak a munició és ágyugyárosok, a kapitalista nehéz ipar, — mely az egyedüli erős internacionalizmus, — örvend és mosolyog a halálra ítélt Európa felett.

Mert Európa halálra van ítéelve, egy új háboru jöttén. De már az ágyugyárosok se érik meg a feltámadást. Nem az ő céljuk pusztít, vagy ment. Itt már a tökéletesített mesteri „tudományos” öldöklés végzi el a magáét... Vegyük csak a legeslegújabb, a napokban Belgiumban kipróbált felfedezést, azt a pokoli találmányt, mely lehetővé teszi olyan gázok fejlesztését, melyek könnyörtelenül pusztítanak mindent: az arsenálokat épüget, mint a kórházakat. Így, ezzel a névtelen halálfenyegetéssel indulna meg az új háboru...

Is gondolja-e Mester, szílok csendesen, hogy még lenne mód a mindjobban urasan terjeszkedő „háborus szellemet” mely, mint a Goethe-vers boszorkányinasában „felélesztettek” — megint a békhajlamra változtatni?

— Csak a fiatalság más irányú nevelésével lehetne a szellemet megváltoztatni. De ma, a mikor egész generációk a fascizmus szellemében érzongnek, a vezéreikkel együtt, — hogy csak Németországról beszéljünk, nem sok jói lehet várni.

Mi a véleménye a Népszövetségről? Hisz még a létjogosultságában?

Meglepve kapom igenlő választ.

— Igen: még van, még tehet. És bizonyosság, hogy még nem teljes a csődjé, vegyük a keszerelési konferencia további folytatását. Bár, hol van ott Locarno szelleme?

Locarno, önkéntelenül is Briandot idézi.

— Igen, Briand, bolongat Victor Margueritte, ő volt az egyetlen ember, aki világosan látott.

Csak meg kellene találni a módot a Békére, — ismétli csökönyösen a Mester, — és sietni kellene az univerzális megértést megtalálni. Reméljük, még vannak olyan demokratikus nemzetek, ahol a békeszerető elem még felülkerekedik.

Különös antitézisként, önkéntelenül is a szembe levő falra vetődik tekintetem, ahol egy élsárgult régi fotográfiát látok, mely egy délceg katonát, generálist uniformisban ábrázol. A kép felett régi lovassági kardok keresztelkednek, fakószallagos medáliáktól övezten. A magasrangu harcos katonája fiából lett a békeharcos Victor Margueritte, az író.

Vajjon miről ír most, érdeklődöm, miután jövetelemkor említette, hogy új regénye kefelevonatát javítja?

— A „La Garconne” folytatását adom. Mindegy kiegészítője lesz annak a képnek. Megmutatom, hova fejlődött, mennyire kiszublimálódott az elmúlt tíz év alatt a szertelennek induló női típus. „A velünk egyenrangúak”-ban ezt igyekezem lerajzolni.

Mándy Ilona

LUX-Mozgó Brassó

Még csak néhány napig

DOLLY HAAS,

Paul Hörbiger, Karl Ludwig Diehl világlágere

TÖKMAG KISASSZONY (SCAMPOLO)

JÖN!

A világesemények legaktuálisabb filmremeke

SANGHAI BOMBÁZÁSA

A távol keleti mészárlás izgalmas és lebilincsező lefolyásáról készült első nagy film.

JÖN!

Budapesti tanácskoznak a Népszövetségi Ligák tagjai

Budapest, április 4

A Népszövetségi Ligák Nemzetközi Uniójának közgazdasági albizottsága, május havában a Külügyi Társaság meghívására Budapesten tartja meg ülését számos külföldi állam delegátusának részvételével.

Az ország iparossága ragaszkodik Szabó Bónihez

Nagyvárad, április 4

A nagyváradi ipartestület 49-ik közgyűlésén Mónus Sándort és Simionescu Mártont választották meg elnöknek. A közgyűlés egyhangúlag köszönetet szavazott Szabó Bóni kamarai képviselőnek azért a rengeteg fáradozásért, amelyet az ipartestület érdekében tett.

Marosvásárhely, április 4

Arra a hírre, hogy Szabó Bóni brassói szücs-mester, kamarai képviselő, minden közéleti tevékenységtől vissza akar vonulni és azt az elhatározását is bejelentette, hogy képviselői mandátumáról is lemond, a marosvásárhelyi magyar ipartestület vezetője ülést tartott s azon azt a határozatot hozta, hogy távirailag üdözlí Szabó Bónit és biztosítja legmelegebb rokonszenvére és bizalmát.

Csikszereda, április 4.

Szabó Bóni képviselő azon elhatározása, hogy a közszepléstől visszavonul, összes viselt tisztségeiről és képviselői mandátumáról lemond, Csikmegyében óriási konsternációt idézett elő. Köztudomású, hogy Csikmegye a múlt választások alkalmával szintén képviselőjévé választotta Szabó Bónit második helyen. A megválasztott lemondott mandátumáról dr. Sulyok István, a harmadik helyen jelölt számára, mivel a brassói képviselőiséget tartotta meg. Ettől eltekintve a csikiak választott képviselőjüknek tartották és tartják Szabó Bónit. Most elhatározása érthetően közelről érinti a csikiakat. Hisz a csikszeredai ipartestület ez előtt egy héttel tartott közgyűlésén külön fejezte ki Szabó Bóni munkássága felett elismerését és biztosította további ragaszkodását. Hogy ez az elismerés mennyire nem frázis volt, semmi sem bizonyítja jobban, mint az az elkeseredés, amit Szabó Bóni elhatározása kiváltott és egyben az az egyöntetű elhatározás, hogy nem engedik le a magyar küzdő porondról azt az embert, ki minden körülmények között kötelességtudóan és becsületesen teljesítette azt a kötelességet, mellyel választói hatalmas táborra megbizta. Ertesüléseink szerint küldöttséget fognak szervezni és ezután akarják Szabó Bónit elhatározása visszavonására bírni azon az alapon, hogy a magyarságnak szüksége van munkálássára.

Az első belföldi „filléres vonat” Aradon

Arad, április 4.

A külföldi „filléres vonatok” mintájára a román államvasutak igazgatósága is lehetővé tette, hogy nagyobb kiránduló társaságok olcsó vonatokon társasutazásokat tessenek az ország területén. Az első ilyen belföldi „filléres vonat” vasárnap délből érkezett meg Aradra a Zsilvölgyből. Több mint 200 utast hozott Aradra, amely lelkesedéssel fogadta a látogatókat.

A vendégeket az állomáson az aradi kereskedelmi testület elnöke fogadta meleg szavakkal. A filléres vonat szerdán délből indul vissza a Zsilvölgybe, a kirándulók tehát szerdáig maradnak Aradon.

NEW-YORK SZÁLLODA

Bukarest, Calea Griviței 143.

A gara de Nord mellett. — Telefon 361/77.

Folyóvíz minden szobában, központi fűtés, fürdők, parkett, példás tisztaság és kiszolgálás. Személyzetünk több nyelven beszél. — 1 ágyas szoba 60—70 lei. 2 ágyas szoba 100—110 lei. Fürdő 40 lei.

Az aradi háztulajdonosok nem birják tovább a közterheket

Arad, április hó 4

Az aradi háztulajdonosok vasárnap viharos gyűlést tartottak s azon elhatározták, hogy széleskörű akciót kezdeményeznek a háztulajdonosokra nehezedő közterhek elsősorban a túl magas adók, kéményseprési, villany- és vízdíjak mérséklése érdekében. A gyűlés határozatilag kimondotta, hogy amennyiben a világi-tási áram díját a villanytelep nem szállítja le, a kereskedők példáját követve, a lakók szövetségének támogatásával villanystrájkot rendeznek.

Antiszemita diákhecc Nagyváradon

A bojkott-gyűlés résztvevői felvették a harcot a lámadó diákokkal

Nagyvárad, április 4.

A hitlerizmus zavartkeltő hatásai, sajnos, egyre aggasztóbb mértékben érvényesülnek Romániában is.

Nagyváradon már megkezdődtek a heccok. Vasárnap délelőtt a Kereskedelmi Csarnok üléstermében sokan jöttek össze, hogy állást foglaljanak a németországi eseményekkel kapcsolatban. A gyűlésen intellektuelek, kereskedők és iparosok vegyesen jelentek meg és együttes lelkesedéssel szavazták meg a határozati javaslatot, amely a német áruk elleni bojkottmozgalomhoz való csatlakozást mondotta ki és a németországi zsidókkal való együttélésnek adott kifejezést.

A gyűlés vége felé egy csoport diák törtéte fel a népcsoport az ülésterem felé. A közönség egyrésze erre eltávozott, a másik része azonban megállt és várta a fejleményeket. Pár perc telt el csak és a diákok hanyat homlok rohantak vissza, lefelé a lépcsőre. Az első pillanatban senki sem tudta, hogy mi történt, rövidesen azonban tisztázódott a helyzet. A folyosó felső végén mintegy tíz ember rekedt meg. Ez a tíz ember a lépcső tetejéről igen nagy sikerrel kergette vissza a mintegy harminc főből álló diákságot. A diákok azonban csak addig szaladtak, amíg az utcán köveket találtak. Akkor megkezdtek az ostromot. Ökölnagyságu kőzapporral árasztották el a csarnok üvegfedelét és a közönséget. Sokáig azonban ez se tarthatott. A közönség rémtülete hamarosan dühvé változott át.

A vállalkozóbb szellemű fiatalok nekimentek a dobáló diákoknak, mire azok újra futásra vették a dolgát. Most már az üldözők is köveket ragadtak és bösz ordítás közepette kergették végig a menekülő diákokat a Zöldfa-utcan.

A rendőrség nem volt felkészülve erre a ki-robbanásra, az elsőt őrszemek pedig hiába sípoltak. Az üldözők az egyik diákot elkapták, azonban addigra már összeverődött néhány rendőr s ezek megmentették „a foglyot” attól, hogy komolyabb baja is történjék.

A többi diák sikeresen elszaladt. Később azonban, amikor a gyűlés közönsége szétszórult, újra összeverődtek a jogakadémia hallgatói s most már szabályos tüntető-menetben vonultak fel Hitler és Mussolini éltetése közepette. A főutcákat hamarosan nagy tömeg lepte el. A rendőrség minden erejét megfeszítve tudta csak szétszórni a tömeget. Joggal tartott attól, hogy újra összeütközés keletkezik a felvonuló diákok és a közönség között.

A dolognak azonban még mindig nincs vége. Hétfőn délelőtt a rendőrség Löwy György budapesti egyetemi hallgatót és Vas Miklós nagyváradi fiatalembert letartóztatta. A vád ellenük az, hogy ők erőszakolták ki az összeütközést, noha egyáltalában nem valószínű, hogy ők vezették volna az ostromot a kereskedelmi csarnok ellen. A román jogászok közül senkit sem vettek őrizetbe.

Megjelent a nyugdíjcsökkentésről szóló minisztertanácsi rendelet

Bukarest, április 4

A hivatalos lapban, Monitorul Oficial-ban szombaton jelent meg az 1933 március 20-iki minisztertanácsi határozat, amely megváltoztatja a vonatkozó 1922—31. számú eddigi határozatot és a nyugdíjakat 1933 április 1-től kezdve lényegesen módosítja. Erről tudvalevőleg már régebben volt szó, mert a kormány elhatározta, hogy a nyugdíjakat is összhangba hozza a jelenlegi, újlag leszállított köztisztviselői fizetésekkel. Vagyis a fizetések után a nyugdíjakat is megfelelően csökkentették most. Az új nyugdíjirándóságokat azért állapították meg, egyszerű minisztertanácsi határozat útján, mert erre a régebben megszavazott pénzügyi felhatalmazási törvény jogot adott a kormánynak.

A módosított határozat a következőket tartalmazza:

Az 1931-iki határozat 2. fejezetének 2. és 3. bekezdése módosul, illetve a következő szöveggel helyettesítendő:

A nyugdíjak nem léphetik túl az alatt megjelölt százalékok határát, az 1933—34 évi költségvetés szerinti fizetésekhez arányítva és a nyugdíjas legutolsó hivatali minőségét véve alapul.

Az első táblázat Bukarestre vonatkozik, míg a többi helyiségekre nézve a megfelelő fizetések tartandók szem előtt.

A nyugdíj legfeljebb hány százaléka lehet ennek a fizetésnek?

Az 1933—34-iki költségvetésben szereplő tisztviselői fizetés Bukarestben:

3000 lejig
3001—4000
4001—7000
7001—10.000
10.001—14.500
14.501—24.000
24 ezer lejen felül

100 százalék
95 százalék
90 százalék
85 százalék
80 százalék
75 százalék
70 százalék

Az össznyugdíj (alap és drágasági pótlék) a 801—940 lej alapfizetésű C. csoportnál és a megfelelő alapfizetésű A.

Havi alapnyugdíj lejben

Csoport:

A.	B.	C.
388—393	647—655	801—810
394—398	656—664	811—820
399—404	665—674	821—830
405—409	675—683	831—840
410—415	684—692	841—850
416—420	693—701	851—860
424—425	702—709	861—870
426—430	710—718	871—880
431—435	719—726	881—890
436—440	727—735	891—900
441—446	736—744	901—910
447—452	745—753	911—920
453—459	754—763	921—930
460—465	764—762	931—940

A havi össznyugdíj (alap és drágasági pótlék) lejben, a lakóhely kategória szerint:

I.	II.	III.	IV.
3.700	3.400	3.140	2.770
3.870	3.560	3.280	2.900
4.040	3.720	3.430	3.030
4.210	3.870	3.570	3.160
4.380	4.030	3.720	3.285
4.590	4.040	3.730	3.290
4.400	4.050	3.735	3.300
4.410	4.060	3.740	3.305
4.420	4.070	3.750	3.310
4.440	4.080	3.760	3.315
4.450	4.090	3.765	3.320
4.460	4.100	3.770	3.330
4.470	4.110	3.780	3.335
4.480	4.120	3.790	3.340

A 14. fejezet a következőképpen módosul:

Senki sem kaphat nagyobb nyugdíjat, mint amennyi az 1931. évben járt neki.

Tirili—hol vannak a távirat-drótok?

Eltűntek! Ép úgy ahogy a rádió elűntek a drótok, a fényképezésnél is: mindenki, aki szép, éles fényképeket akar ORTHO-ULTRA filmet használni, azt az erősen fényérzékeny filmet, amely „távirat-drótok” elleni védőréteggel van ellátva és így eltűnteti azt a sok felvételen látható és a képet elcsúszító karcolásokat.

Vezérképviselő: James B. Gibson
București III. Str. G-ral Lahovary 86.

Nyilvános tárgyalás a temesvári kémkedési ügyben

Temesvár, április 4.

Renoiu kapitány kémkedési pörének tárgyalását Simboteanu ezredes elnöklével hétfőn nyilvános tárgyaláson folytatták. Az első tanu Serester Anna fiatal leány volt, aki Renoiuval barátsági kapcsolatokat tartott fenn. A leány azt mondotta, hogy szórakozásai költségei távolról sem voltak jelentékenyek. A kapitányi fizetésből bőven futhatta a mulatozásokra.

Rusescu József 19 éves jogász a következő tanu, aki ügynöki szolgáltatásokat teljesített a Renoiu által kiadott Bánsági Almanachnál. Azt vallja, hogy sejtelmese volt a kapitány üzeméről.

Balsianu ezredes, az ügyész, felmutatta a vastag könyvet, azt fejtegetve, hogy a kötet igen részletes adatainak egy ellenséges állam kiváló hasznát láthatja. A kapitány a könyvre csak a polgári hatóságoktól kért engedélyt, a katonaiaktól nem.

A gyomorfájás, gyomornyomás, bél-sárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kabultság, fülzugás, hányvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával sok esetben elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Hamisitottpaprika-gyár Nagyváradon

Nagyvárad, április 4.

Az állami egészségügyi hivatal nagyváradi kirendeltsége bizalmas feljelentésre rendőrségi segítséget kért és rázzát tartott a Teleky-utca 39 szám alatt, Grünberger Ignác kereskedőnél. A feljelentés szerint Grünberger paprikahamisító üzemet rendezett be s a hamis árut Erdély minden részébe küldözteti.

A feljelentés igaznak bizonyult. A detektívek és az állami egészségügyi hivatal emberei munkában találták a gyárat. Öt ember készítette a paprikát sílány minőségű lisztből és olajból. Az olajjal itatott lisztet anilin festékkel keverték, hogy a „paprikaszín” se hiányozzék.

A rendőrség zár alá helyezte a gyárat. Grünbergert és munkásait őrizetbe vették, hogy a szükséges kihallgatásokat megejthessék.

Két oldalról is fejelik a nagyhatalmi tervezetet

Mussolini békét akar Franciaországgal és ezért le'adja revíziós álláspontját

A római francia követ szenzációs tevékenysége

Páris, április 4.

A négyhatalmi direktórium a Mussolini eredeti elképzelése és terve szerint nem megy. Ez már egész bizonyos.

Meg kell foltozni és fejteni az egész tervezetet, ha azt akarják, hogy legyen belőle valami.

Ugy látszik, ezt akarják, mert ma megfejtették.

Két oldalról is fejelik.

Az egyik oldalról Jouvelet, Franciaország római követe beszél, aki a Havasügynökségnek adott nyilatkozatában megállapítja, hogy a nyilvánosság elé bocsátott Mussolini-terv nem azonos azzal a tervvel, amelyben MacDonald és Mussolini Rómában megállapodtak. Mussolini terve elírja — mondja Jouvelet —, hogy a szövetségi szerződést a Népszövetségnél letétbe kell helyezni, hogy azt a Népszövetség nyilvántarthassa. Mi-

vel a szerződést kötő nagyhatalmak valamennyien a Népszövetség állandó tanács-tagjai, a szerződés semmiképpen sem akar bármely nemzet sorsáról dönteni az illető nemzet beleegyezése és hozzájárulása nélkül.

— A négy nagyhatalom csak négy szavazat, tehát nem a többség. A négy nagyhatalom állandó megegyezésével a nagyhatalmi direktórium csak azt akarja elérni, hogy megkönnyebbedjenek a genfi munkálatok és feloldódják a genfi leszerelési konferencia eredménytelensége. Így és csakis így lehet biztosítani, hogy a leszerelési konferencia eredménytelensége esetén is béke lesz és csakis így lehet azt is megakadályozni, hogy egyes hatalmak a békeszerződéseket erőszakkal megváltoztassák.

— Általános érdek tehát — mondja végül Jouvelet —, hogy a négy nagyhatalom közül egyik se vonja ki magát a szerződés alól és Mussolini azt reméli, hogy Franciaország idejében felismeri, hogy ehhez a szerződéshez, amely a genfi szervezeteket csak megerősíti, érdekei fűződnek.

Jouvelet nyilatkozata nagy szenzáció. Jouvelet után itt tulajdonképpen Mussolini nyilatkozik, aki ebben a nyilatkozatában feladja a revízió kérdésében elfoglalt intranzingens álláspontját, mert tisztába jött azzal, hogy ennek a kérdésnek kihangsúlyozásával az európai koncertet létrehozni nem lehet.

Mivel pedig koncert nélkül nem hozhat eredményeket a leszerelési konferencia és mivel a leszerelési konferencia csődje esetén háború következne és mivel végül a háború — a mai konstellációk mellett — Olaszországra nézve is súlyos veszedelemeket jelentene, Mussolininek új álláspontot kellett elfoglalni.

Anglia terjeszti elő Mussolini új javaslatát

A diplomáciai formák és illendőségi paragrafusok között Mussolini azonban nem jöhet a maga személyében módosító és úgynevezett „visszatáncoló” javaslatokkal. Ezért jön helyette, de nevében és szellemében Anglia azzal az új javaslat-tal, amely a négyhatalmi direktórium tervét már sokkal inkább megvalósíthatja.

Lord Tyrel, Anglia párisi nagykövete még szombaton este átnyújtotta Daladiernek és Paul Boncournak az új javaslatot. A javaslat Mussolini szellemében és irányelvei szerint készült, de lényeges változtatásokkal.

A két javaslat között a legfontosabb eltérés az, hogy

a négyhatalmi direktóriumban, amely így már öt, esetleg hat hatalmi direktórium is lenne, a kisántántról és Lengyelországnak ugyanolyan szabazata lenne, mint bármelyik nyugati nagyhatalomnak.

Ezenfelül az új javaslat kimondja azt is, hogy

a Népszövetséget feltétlenül illetékesnek ismeri el a revízió kérdésében, ha az adott körülmények között megvalósítható lenne.

Ez a forma a nyugati hatalmak, sőt még Franciaország részéről is sokkal inkább elfogadható, habár ennek a tervzetnek is nagy hibája van — Franciaország szemében. Szavazás esetén Franciaország és a kisántántról együtt szavaznának és két szavazatot jelentenének. Olaszország ismét együtt Németországgal és ugyancsak két szavazatot adnának, tehát a politikai kérdések súlypontja Angliára

tevédné át, amely — ötödik és legfontosabb szavazatával — eldönthetné a fellemerült és szörfözött kérdést.

Itt kell még valamennyi áthidalást találni, mert abba sem Franciaország, sem pedig a kisántántról nem mennének bele, hogy sorsuk és életük Anglia szavától függjön. Anglia mindenesetre nagyon ügyesen és okosan átvette a vezérszerepet, ha nem egyébként, már csak azért is, hogy a maga döntő súlyát ebben az új tervezetben biztosíthassa, de nagyon kétséges, hogy Franciaország és a kisántántról ehhez a döntő súlyhoz hozzájáruljanak.

Titulescu ma Leon Blummal tárgyal

Titulescu egyébként még ma is Párisban van és nagyon ügyesen tovább keveri a kártyákat. Külügyminiszterünk vasárnap délután Ybarnegarayval tárgyal és hír szerint ma Leon Blummal keres személyes érintkezést.

Arról, hogy mikor utazik tovább Londonba, még nincs szó.

A Petit Journal szerint Párisban már sokkal kedvezőbben ítélik meg a római helyzetet, mert úgy látják, hogy

Olaszország teljes békét akar és módosításait is azt igazolja, hogy véglegesen ki akar Franciaországgal békülni. Állítólag az olasz tervezet második cikelyét odamódosítanák, hogy a revízióról csak abban az esetben lehet szó, ha annak alkalmazásánál nem lesz szükség kényszerítő rendszabályok alkalmazására.

Ez annyit jelent, hogy a revízió kérdését teljesen elejtették.

Arról, hogy bármelyik győztes állam is önként lemondjon területeiről és vele szemben kényszerítő rendszabályokat, akár politikaiakat, akár gazdaságiakat, alkalmazni ne kellessen, szó sem lehet.

A francia minisztertanács izgalmas ülése

A B. L. fentebb jelentette már, hogy a hétfői nap folyamán a francia kormány minisztertanácsot tart, amelyen a négyhatalmi direktórium újabb módosító javaslatát is megtárgyalja.

Ez a minisztertanács hétfőn délelőtt 11 órakor kezdődött és amint a párisi lapok írják, ennél drámaibb körülmények között döntő tanácskozást a francia kormány régen nem tartott már.

Ebben a kérdésben egyébként két teljesen ellentétes súlyos lapvéleményt is kaptunk. Az egyiket a Petit Parisienne hozza, amely azt állítja, hogy Mussolini semmiesetre sem megy bele abba, hogy a direktóriumba ötödik tagként a kisántántról is bekapcsolódják. Ezzel szemben az Echo de Paris úgy értesül, hogy Anglia és Olaszország már abba is belemenének, hogy Franciaország szövetségeseinek messzemenő engedményeket adjon és nyitva hagyja az ajtót is olyképpen, hogy tisztán a kisántántra bizza, be akar-e kapcsolódni a direktóriumba: igen-e vagy nem?

Ezen a minisztertanácson dönteni kellett arról, hogy Páris elfogadja-e a négyhatalmi direktórium gondolatát és véglegesen kellett dönteni, mert hiszen MacDonald fentebb ismertetett módosító javaslatát a francia kormány számára felépítette az aranyhidat is, amelyen áthaladva presztizsének és biztonságának csorbitása nélkül is határozhatott volna. Mussolini ebben a kérdésben már engedékeny volt, MacDonald újabb formulákkal segítette kidaraszolni az utat, tehát Párisnak egyenesen és félreérthetetlenül nyilatkoznia kellett volna: belép-e a négyhatalmi direktóriumba, vagy nem. Ezzel szemben az történt, hogy a francia minisztertanács nem nyilatkozott. Mindössze arra adott megbízást a kül-

ügyminiszternek, hogy emlékiratban válaszoljon úgy a Mussolini-tervezetre, mint a MacDonald-féle kiegészítő javaslatra.

Paul Boncour külügyminiszter ezt a memorandumot szerdán nyújtja át a nagyhatalmaknak. Annak ellenére is, hogy a francia minisztertanács végleges döntést nem hozott, Párisban a feszültség megenyhült, mert politikai körök úgy tartják, hogy MacDonald módosító javaslata a megegyezésre lehetőséget ad.

Vegyészkongresszus Temesváron

Temesvár, április 4.

A romániai vegyészek egyesülete a király védnöksége alatt május 20 és 24-ike között tartja meg negyedik országos kongresszusát Temesváron, a következő négy csoportban: 1. Gyakorlati kémia, 2. Általános kémia, 3. Nemzeti önvédelem, 4. Középiskolai tanárok csoportja.

Agyonlőtte magát egy Brassóban katonaszkodó nagyváradi fiatalember

Brassó, április 4

Szombaton délután a brassói cementgyár közelében tragikus öngyilkosság történt. Markócs Károly, a brassói altisztképző iskola egyik növendéke agyonlőtte magát és azonnal meghalt. A rendőrség az öngyilkosságról azonnal értesítette a katonai hatóságokat, amelyek bizottságot küldtek ki az öngyilkosság színhelyére. A bizottság megállapította, hogy a fiatal nagyváradi származású katona öngyilkossága összefüggésben van egy brassói leány személyével. A katonai hatóságok utasítást adtak a rendőrségnek a leány felkutatására, hogy kihallgatása után tisztázzák az öngyilkosság körülményeit és okait.

Sörcsarnok lesz 6000 amerikai moziból

Newyork, április 4.

Amerika 6000 használatlan moziját, melyeket a gazdasági válság miatt bezártak, rövidesen óriási sörcsarnokokká fogják átalakítani. Egy 1000—1500 ülőhelyes mozit 10—12 ezer dollár költséggel a legfényesebb sörcsarnokokká lehet átépíteni, ahol a közönség csekély beléptidijért a sörhöz variétészámokat vagy mozi-előadást is kap.

Newyorki sörfőzők a nagyvárosok tejjelátásának mintájára rendszeres sörkihordószolgálatot terveznek.

A legtöbb állam szigorú törvényeket fog behozni a titkos kocsmák üldözésére, nehogy azok versenyezzenek a törvényes sörkereskedelemmel, melytől az államok óriási jövedelmet várnak.

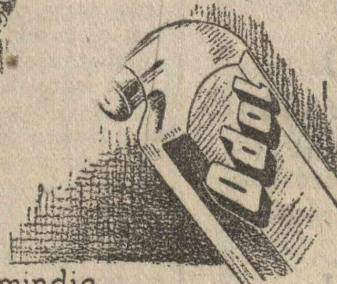

hashajtó, vértisztító

növényi és opoterapius kivonatból készül. Egy (vagy két) szem esti étkezés alatt elősegíti a gyomor- és bél működést. Laboratoires H. NOGUES et Cie II, 7 et 7 bis, Rue Galvani, Paris XVIIe Agent général I. DILLAN 4, Str. Pitar Mos. Bucuresti III.

Sajnálatos tény,

hogy a mai kor életviszonyainak finomodása mellett a fogak mind rosszabbak lesznek. Csakis az észszerű fogápolás akadályozhatja meg a fogak romlását.

polja fogait mindig
ODOL szájfertőtlenítővel, ez az elképzelhető legjobb száj- és fogápolás.

HIREK

Propaganda az adós-morál emelésére

Londonból írják: A londoni kereskedők és iparosok körében mozgalom indult meg, hogy május elején szenteljenek egy hetet az adós-morál emelésére. A ter szerint ezen a héten a propaganda minden eszközével felhívják az adósokat, hogy ha csak lehet, kötelezettségeiknek terminusra tegyenek eleget. Az érdekeltségek üdös eredményeket várnak ettől a propagandától. A mai helyzet valóban tarthatatlan. Ma már Angliában is szinte szokássá vált, hogy senki sem fizeti ki számláját az esedékesség napján. Azok sem fizetnek, akiknek pedig volna miből. Az adósok fizetési készségének ez a csökkenése rendkívül súlyos következményekkel jár az egész gazdasági életre. Az iparosok, kereskedők nem tudnak hozzájutni követeléseikhez, ami valószínűleg megbénítja a kereskedelmi életet. A propaganda elsősorban arra fogja felhívni a közvélemény figyelmét, hogy csak a pontos fizetések teszik lehetővé a gazdasági élet normális menetének helyreállítását és a munkanélküliség nagyobb fokú enyhítését. A kísérlet mindenestre érdekes lesz s majd az eredmény meg fogja mutatni, hogy rábeszéléssel lehet-e a hanyag adósokat pontos fizetésre bírni.

— GRIGORE FILIPESCU NYILATKOZOTT NAGYVÁRADON. Tudósítónk jelenti: Grigore Filipescu, a konzervatív párt elnöke Nagyváradra érkezett és politikai nyilatkozatot adott a sajtó képviselőjének. Nyilatkozata szerint ez a hét döntő sulyt lesz a belpolitikai életben. A kormány tagjai és a többségi párt között fennálló ellentétet végre tisztázni kell. Maniu Bukarestbe érkezése ezzel áll kapcsolatban. Egyébként, az ő véleménye szerint Maniu már elkésett. Ezelőtt két-három hónappal kellett volna kezébe vennie ezt az ügyet. Kormánybuktás esetén a helyzet bizonytalan. Külpolitikailag csak két út van: vagy a bolsevizmus, vagy Európa gazdasági talpraállítása. Ennek az utóbbi lehetőségnek a kulcsa Franciaország és Németország kibékülése, aminek csak a danzigi korridor áll ma az útjában.

— A Marzescu-féle rendtörvény alapján tárgyalják a nagyváradi villamosmű munkásainak az ügyét. Tudósítónk jelenti: A nagyváradi törvényszék a módosított Marzescu rendtörvény alapján kezdte tárgyalni a nagyváradi villamosmű munkásainak ízigatási pörét. Tank Józsefet, Szabó Bényt, Kuszák Erzsébetet, Szántó Ferencet és Tamási Mihályt szabadlábra helyezték. Két munkást visszautaltak az ügyészhez fogházba.

— Szódabikarbóna helyett kokaint vett be egy gyógyszerész-tulajdonos. Temesvárról jelentik: Özvegy Kertész Gyuláné, aki elhalt férje gyógyszerárát vezette Temesváron, néhány nappal ezelőtt a kiválgatlatlan patikahelyiségben szódabikarbóna helyett, mit emésztési zavarai helyett szedett, kokaint vett be. A szerencsétlen gyógyszerész-részről rendkívüli kinok között szenvedett ki.

SERRAVALLO

KINA BORA VASSAL.

Erősítőszert gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak.

Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer.

KITÜNŐ ÍZŰ.

Több, mint 10.000 orvosi bizonyítvány.

J. Serravallo - Trieste (Barcola)

Rapido a gyógyszerárakban és drogériákban.

GRETA GARBO férjruhában szállt hajóra, hogy visszatérjen Amerikába

London, április 4.

Stockholmban hajóra szállt egy elegáns, csupasz arcú fiatalember, aki az utasok lajstromába John Emelson néven iratta be magát. Newyorkig váltott jegyet. A hajó nem modern óceánjáró gőzös, hanem úgynevezett vegyeshajó, amely nem aunyira az utasszállításra, mint inkább a teherszállításra helyezi a fősúlyt.

Greta Garbo

A matrózok nem tudtak hova lenni a bámulatól, amikor látták azt a rengeteg poggyászt, amit a fiatalember magával vitt. A jelek szerint nagyon gazdag lehetett s így nem ment a fejükbe, hogy

miért választotta éppen ezt a nehézkes vegyeshajót. Egymás közt meghánytákvették a dolgot s arra a következtetésre jutottak, hogy a fiatal Emelson bizonyára embergyűlölő külön.

Az elegáns fiatalember nem állott szóba senkivel, hanem mindjárt bezárkózott kajútjébe. Órákat töltött a kajútban és a hajó már messze künn járt a tengeren, amikor újra kinyílt a kajút ajtaja. A viharezett matrózokat most érte csak igazán meglepetés.

Egy káprázatosan szép, sudár termetű, elegáns nő jelent meg előttük.

Most már meg is ismerték. Hiszen ez Greta Garbo! — kiáltottak fel örvendezve. És pár perc múlva a hajó rádióállomása már éterhullámokon küldte szét a hírt a világ minden részébe: Greta Garbo férjruhában öltözve szállt hajóra, hogy megmeneküljön a riporterok ostromától.

Ujabb válópörös dráma a bírósági épületben

A válni akaró férj dühében rálőtt a feleségére, a bíróra és az ellenfél ügyvédjére

Budapest, április 4.

Még szombaton délelőtt szenzációs és véres házassági dráma játszódott le a gödöllői járásbíróház épületében. A revolveres merényletet a mai napig titokban tartották.

Szombaton a gödöllői járásbíróháson Tóby József nyugalmazott középiskolai tanárnak válópért tárgyaltak. Tóby már évek óta pert folytat felesége ellen, de válópértet sehogyan sem sikerült befejezni. A tanár legujabban nincs már tanári pályán, hanem a sashalmi Szent Imre kórházban dolgozik, mint annak társtulajdonosa.

A tegnapi tárgyaláson sem hoztak azonban a tanár válópere ügyében ítéletet. Mikor a járásbíró közbeszó határozatát kihirdette

a tanár szenvedélyes hangon azt köve-

telte a bírótól, hogy ügyében hozzon már ítéletet, mert az idegei nem bírják ezt a lehetetlen állapotot.

A bíró csendre intette Tóby Józsefet, aki azonban nem csendesült, hanem hirtelen kirántotta revolverét és kétszer a felesége felé lőtt. Azután Agoston bíróra, majd dr. Gálra, felesége védőügyvédjére adott le egy-egy lövést.

A lövések sem a bírót, sem az ügyvédet nem találták, de súlyosan megsebesült Tóby Józsefné, aki összeesett.

Az asszonyt beszállították a közeli szanatóriumba, ahol megállapították, hogy az egyik golyó a tüdejét furta át, míg a másik vállpercét szorította csupán. Az asszony állapota életveszélyes.

Tóby Józsefet letartóztatták. A tanárról kiderült, hogy egyszer már meg akarta ölni feleségét, de tettét idejekorán megakadályozták.

kedni, de úgy látszik, ez nem sikerült, mert a napokban levelet írt egyik megkárosítottjának, egy özvegy csikszeredai földbirtokosnőnek, akitől annak idején 6 ezer lej készpénzt lopott el. A levélben az uriaszony nagylelkűségére apellál. Bocsnatott kér a betörésért, a mit megbánt s amiért meg is bűnhődött. Elpanaszolja, hogy munkához sehogyan sem tud jutni és így kénytelen hozzáfutni levélben. Kéri, hogy a birtokából egy kicsinyke területet bocsásson rendelkezésére, amin kertészetet akar berendezni. Ez a szívesség, minden bűne ellenére, tisztességes embert csinálna belőle, mert becsületes munkához juttatná, aminek hiányában tért a sorozatos bűnök útjára, melyek végül is börtönbe vezették. Az uriaszony még nem határozott a különös levél felett.

— Petroleummal leöntötte és felgyújtotta magát egy 74 éves asszony. Budapestről jelentik: A Rombach-utca 5 számú ház pincéjéből ma délelőtt füst gomolygott elő. A járőrök feltörték a pincét és annak padozatán ott találták Ernszt Ignác 74 éves öregasszony megsebesített holttestét. Az öregasszony nyugdíjas özvegy volt és többször hangoztatta már, hogy öngyilkos lesz. Mint megállapított nyert, az asszony ma reggel lement a pincébe, két liter petroleummal leöntötte, majd felgyújtotta magát. A szomszédok most már emlékeznek arra, hogy a pincéből a délelőtt folyamán nyöszörgést és siránkozás-félet hallottak, de nem néztek utána, mert azt hitték, hogy a szél hallat ilyen különös hangokat.

— A HATÁRŐRSÉG AGYONLÖTT EGY SZOVJET-FUTÁRT. Kisenevből jelentik: A Dnyeszter úgynevezett Spiru Haret átjárójánál vasárnap két ember akart átszökni az orosz partra. A határőrök észrevették őket, az egyiket lelőtték, a másikat sikerült eltűnnie. A lelőtt ember ruhájának zsebeiben iratokat találtak, amelyből kiderült, hogy a szovjetnek teljesített futárszolgálatot. Az iratok alapján Kisenevben négy embert vettek őrizetbe.

Nem érheti kellemetlen meglepetés,

ha cipőjavításnál és vásárlásnál ragaszkodik a PALMA kaucuk sarokhoz. Egyedül a PALMA védjegy biztosítja a tökéletes PALMA minőséget és tartósságát!

Sirius áprilisi jóslata

Áprilisban több szép enyhe, sőt meleg napra számíthatunk, 15, 20 és 25 Celsius fok melegeit állapítok meg.

Egy pár nap jön közbe, amikor némi lehűlésben és átvonuló esőkben lesz részünk. Megállapításom szerint már zivataros esők jönnek, de tartós, nagy esőzésektől kevésbé kell tartani.

Tulnyomóan száraz jellegűnek ígérkezik. Az áprilisi szép időjárás Európa nagy részére ki fog terjedni. Évtizedek óta nem volt ilyen szép meleg időjárás.

Áprilisban némi változó nap ígérkezik, amikor felhősebb idő lesz. Több helyen átvonuló esők, zivatart, lehűlést ígérnek 5., 6., 7., 10., 10., 11., 12. és 22. körüli napok.

Az éjszék még kissé hűvösek lesznek, de nappal szép lesz.

— MAROSMEGYEI HIREK. Marosvásárhelyről jelentik: Catana Nicolae, a 39-es tüzezzel 24 éves hadnagya, hétfő délelőtt az ezredirodában főbelötte magát. A halállal vívódó tisztet a katonai kórházba szállították. Öngyilkosságának oka ismeretlen. A katonai hatóságok azonnal vizsgálatot indítottak, hogy a tragikus öngyilkosság hátterét tisztázzák. — Nagy József 39 éves mezőszabédi gazdálkodó felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már rég halott volt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. — Máté Gábor mardodi lakos 8 éves Rozália nevű kisleánya két kisebb testvére társaságában szülei távollétében otthon játszadozott. A pajkos kisleány játékból fát rakott a tüze s nyitva felejtette a kályhaajtót. Egy kipattanó szikra lángrobbantotta a kisleány ruháját. A gyermek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy belehalt. Testvéreinek csodálattal néztek rá, de semmi baja sem történt.

— AZ ADÓAMNESZTIA. A brassói pénzügyigazgatóság köz tudomásra hozza, hogy az egyenes adók módosításáról szóló törvény 6. szakaszának értelmében újabb adóamnesztiát engedélyeztek mind az azok részére, akik nem jelentették be kereskedelmükből, iparukból vagy hivatásukból származó jövedelmüket, vagy az örökösödési illetékekkel, bélésekkel, forgalmi adóval, látványossági adóval vagy fogváltási illetékekkel kapcsolatban szabálytalanságot követtek el. Az adóamnesztia határideje április 18. Ez időpontig a késedelmesen jelentkezők nem esnek büntetés alá.

★ ÉRTESÍTJÜK tagjainkat, hogy a macoth eladás kezdetét vette és kapható Arvaház-utca 31., a hivatalos órák alatt: d. e. 8—12-ig és d. u. 3—7-ig. Az előjáráság.

ELETHIVATASOK

— Bizony, ügyvéd ur, a maga foglalkozása sem alkalmas arra, hogy az emberekből anyagiát csináljon.

— Ugy ám, orvos ur, a maga mestersége bizonyára sokkal alkalmasabb erre.

(Politikén.)

SZÉKREKEDÉS NÉL

a CHATEL GUYON

természetes sókból készült

MIRATON PASZTILLÁK

fájdalom nélkül könnyebbítik

meg a belek működését.

SPORT

A Nemzeti Bajnokságban

A favoritok győzelmével
végződött az első tavaszi
nagy forduló

NAC—Brasovia 4:2 (1:1)

Brassó, április 4

Mintegy kétezer főnyi közönség előtt, félzót pályán, a második félidőben esőben játszották le a nagy érdeklődéssel várt NAC—Brasovia mérkőzést. A favorit természetesen a várad csapat volt, mely téli turája sikerei után méltán érdemelte ki a legjobb romániai csapat címet, azonban a Brasovia is nagy elszántsággal készült a harcra.

A mérkőzés lefolyása az eredmény igazolta a NAC elsőrendűségét. Bár több tartalékkal játszott, mégis olyan játékokat mutatott be a rossz talajon is, melyhez hasonló belföldi csapattól nem láttunk. Gyors, energikus csatársora úgy vitte a labdát, a helyezkedésnek olyan magasfokú művészetét és észszerűségét mutatta be, mellyel szemben gyengének bizonyult a Brasovia jó védelme. A NAC csatársora ész-futballt játszik, mellyel szemben kínos volt látni a Brasovia belsők esztelen driblijét, forgolódását, hibás passzait és nem utolsósorban érthetetlen durvaságait.

A legjobb csapatrész a Glancmann—Kovács—Rónay—Bodola—Kocsis csatársor volt. Kocsis különösen jó formát mutatott. Bodola szintén. Rónay ideális középcsatár, Kovács jól kever, Glancmann jó szélső, de kapu előtt veszélytelen. A fedezetsorban Krausz volt a legjobb, a hátvédek közül Stettner. Czinczer szókótt jó volt.

A Brasoviából csak a védelem és a szélsők elégtettek ki. Várhegyi sok nehéz labdát védett, de még nem a régi. A hátvédek néha megzavarodtak az ördögösen játszó NAC csatársorral szemben. Más csapatnak nagy munkát fognak adni. A fedezetsor is megtette a magáét: küzdött. A csatársorban csak a szélsők dicsérhetők, főleg Lakomesik. A belsőről már megírtuk, hogy amit ők művelnek az nem mai futball. Vogel kivétel, ő leüdületes volt. Testi felkészültség terén is gyenge volt a Brasovia.

A gólok sorát a 17-ik percben Vangel nyitja meg 25 méteres lövéssel. Tulszigoruan ítélt 11-esből egyenlítő a Brasovia Zsigmond révén. A második félidőben a kiállított Bodola nélkül is gólképes a NAC. Rónay öt méterről ér el gólt, majd ugyanő 11-esből. Pár percre rá Glancmann beadásából újra Rónay eredményes. A Brasovia tovább harcol s a 44-ik percben Szika—Lakomesik akcióból a kifutott Czinczer mellett az utóbbi védhetetlen góllal szépít az eredményen. Radulescu jó bírót volt, bár nem minden ítéletével érthetünk egyet.

Glória—Romania 4:0 (2:0)

Arad, április 4

Az ősszel csak 2:1 arányban győzött az aradi csapat, most azonban nagy fölényben játszva könnyen győzött. A mérkőzés óriási szélben folyt le s így igazi szép játék nem is alakult ki. Az első félidőben a szél a Romaniát támogatta, azonban a Glória-védelem nagyszerűen működött és visszverte a kolozsváriak minden támadását. Az első gólt a 40-ik percben Mercea lőtte, négy perc

mulva Morianu a másodikikat. A második félidőben a széllel játszó Gloria kapuhoz szegzi a Romaniát és Dobra két góljával beállítja a végeredményt.

Universitatea—AMTE
2:0 (2:0)

Kolozsvár, április 4

Az egyetemi csapat nagy fölényben játszott, azonban gólképtelennek bizonyult. Durva, gyenge színvonalon álló mérkőzés folyt, melyet Balogh bíró már a játék elején kiengedett a kezéből. Az első gólt a 35-ik percben Stanojev érte el, félpercre rá Sărlasiu beadásából Sepi bombalövése a kapufáról pattan gólba. Az U-nak a védelme jó volt, az aradi csapatban Tyukodi kapus, Braun középfedezet, Lingurar és Tolan csatárok.

Nagyváradon
kikapott a Kispest

Brassó, április 4.

A magyar-román labdarugóbéke megkötése után a zelső csapat, amely Romániába jött, a Kispest volt. A szombati ma-

Egyéb belföldi sporteredmények

Brassó: Rapid—Botfalusi CSC 4:3 (2:0)
Szatmár: Törekvés—Victoria (Nagykál) 3:0 (1:0).

Nagybánya: Tricolor—Barkochba 4:1 (1:0)
Marosvásárhely: Mures—Sticla (Dcső-szentmárton) 2:2 (1:0).

Kolozsvár: KAC—Fellegrvár 4:1 (0:1).
Kerületi bajnoki. Góllövők: Szaniszló

Barabás, Tunyoghly (3). Haggibbor—CFR 1:1 (1:1). Góllövő Meister és öngól. Jó bíró Lilivó.

Nagyvárad: Törekvés—PTT 4:0. Bajnoki mérkőzés.

Temesvár: Kinizsi—UDR 2:2 (1:1) TAC—ILSA 5:2 (3:2). Rapid—Banatul 1:1 (1:0) Electrica—Kadima 7:0 (3:0).

A Bocskai legyőzte
az Újpestet isA Ferencváros könnyen,
a Hungária szerencsével győzött

Budapest, április 4

A magyarországi profiliga bajnoki mérkőzéseinek vasárnapi fordulóját csattanós meglepetést hozott. A debreceni Bocskai, mely a múlt vasárnap a Hungáriától vett el két pontot, az Újpest csapatát is legyőzte s ezzel igazolta kitűnő formáját.

Bocskai Újpest 4:2 (3:2) Az őszi 5:0 arányú Újpest-győzelemért alapos revánsot vett a veszedelmes debreceni csapat. Az Újpest többet támadott, azonban a csatársornak nem sikerült a góllövés. A Bocskaiakban viszont a csatársor remekelt, mely az amatőr békéscsabai Eöri (Engelhardt) bevonásával alaposan feljavult. A góllövést Jávor kezdte meg a 9-ik percben, Teleki azonban hamar egyenlített. Eöri most vezetéshez juttatja a Bocskait, azonban Sáros egyenlítő. A 44-ik percben újra Eöri lő gólt. A második félidőben csökken az iram, azonban a Bocskai sokkal jobb és Eöri beállítja a végeredményt.

Hungária—III. kerületi FC 2:1 (1:1)
Egyenlő ellenfelek küzdelme, melyből a

szerencsésebb csapat került ki győztelen. Az első félidőben a III. kerület volt jobb és Fenyvesi fejesével vezetéshez is jut. Cseh egyenlítő. A második részben a Hungária nagyon küzd és a 10-ik percben Cseh góljával megszerzi a győzelmet.

Ferencváros—Soroksár 7:0 (2:0) Egyoldalu mérkőzés. Góllövők: Takács II (3), Toldi (2), Kohut, Székely.

Budai 11—Szeged FC 1:1 (1:0). Gyenge színvonalú mérkőzés. A vezető gólt Törös lőtte, Harmat 11-esből egyenlített.

Attila—Somogy 2:1 (1:0)

Kispest—Nemzeti 4:4 (1:0).

Az első liga állása: 1. Ferencváros 27 pont. 2. Újpest 25 pont. 3. Hungária 24 pont. 4. III. kerület 21 pont. 5. Budai 11 19 pont. 6. Bocskai 17 pont.

Rövid sporthirek

A kolozsvári Haggibor tegnap tartotta tisztújító közgyűlését, melynek során nagyjában a régi vezetőséget választották

TENISZ- és ATLÉTIKAI

felszerelések a legolcsóbbak

TRITSCH-nél

BRAȘOV

Viszonteladónak engros-árak

Ha Bukarestbe jön,
látogassa meg az elegáns

NABABU-BÁRT

ahol Mady Gordonn

a híres jazz-énekesnő aratja esténként páratlan sikerét!

Este lefekvés előtt

dörzsölje be alaposan arcát és kezét Nivea-Creme-mel. Ez erősíti bőrét, úgy hogy a házi és szakmabeli munka nyomai nem látszanak meg rajta.

NIVEA-CREME

eucerit-tartalmánál fogva mélyen behatol a bőrbe; az éjszaka folyamán alapos hatást fejthet ki, erősítheti és ápolhatja a bőrszöveteket. — A Nivea-Cremet nem pótolhatják sem a „luxus- és csoda-krémek”, sem „utáztatok”, mert nincsen egyetlen más krém, amely az eucerit-tartalmazza és ezen alapszik a Nivea-Creme bámulatos hatása.

Árak: Lel 16.— 72.—

BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRAȘOV.

Ripensia—CFR 2:1 (0:1)

Temesvár, április 4

Az A. csoport két első helyezettjének találkozása ezúttal a temesvári proficsapat győzelmével végződött. Az ősszel a CFR meglepetésszerűen 2:1-re győzött, azonban most nincs a legjobb formában s második mérkőzésén is elvesztett két pontot.

Unirea Tricolor—TMTE
4:1 (1:1)

Bukarest, április 4

A fővárosi csapat alapos revánsot vett a tavalyi döntetlen eredményért. Csaknem végig fölényben játszott a gyenge formában levő temesvári munkáscsapat-tal szemben.

Tricolor—Soimii 1:1 (1:0)

Nagyszeben, április 4

A Soimii fejlődik, ezévből már harmadik pontját szerzi. Tavaly 0:4 rányban verte a ploesti csapat.

meg újra. A működésről szóló jelentések során 12 szakosztály munkáját ismertették. Elnökké újra dr. Erőss Vilmost választották meg nagy lelkesedéssel. A gyűlésen megjelent Fischer József zsidó képviselő is.

Olaszország—Spáje 3:0 (1:0). 22 ezer néző előtt Genfben folyt le a harmadik kiírású Európa Kupa mérkőzősorozatának első meccse. Az olaszok megérdemelten győztek Orsi, Ferrari és Meazza góljával.

Spanyolország—Portugália mérkőzés Vigóban szintén 3:0 arányban a spanyolok győzelmével végződött.

A Thomka-emlékversenyt Govrik BEAC nyerte meg, aki a távot 19 perc 12 mp. alatt futotta.

134.170 néző (új világrekord) előtt folyt le Glasgowban Skócia és Anglia labdarugómérkőzése. Győztek a skótok 2:1 arányban.

Császár magyar profiökölvívó az asztrák Krausz ellen kiütéssel győzött a harmadik menetben. Az amatőrök közül Kubinyi győzött az olasz Sergio, Énekes Zivkovic, Szigeti Radovan ellen.

Országos vívóverseny Szatmáron

Szatmár, április 4.

A Szatmári Sport Egylet országos vívóversenyt rendezett, melyen a legjobb kolozsvári és nagyváradí vívók is indultak. A nagysikerű verseny a kolozsváriak győzelmével végződött, azonban nagy fejlődésről tettek tanúságot a szatmári vívók is. Részletes eredmények:

Törverseny: 1. Hintz KAC, 2. Mózes Haggibor, 3. Neufeld Haggibor, 4. Csipker SzSE, 5. Mezei KAC, 6. Csipker II. SzSE.

Kardverseny: 1. Szántay NSE, 2. Hintz KAC, 3. Csipker SzSE, 4. Mózes Haggibor, 5. Tereh, 6. Eötvös, 7. Erdélyi SzSE, 8. Klinton NSE, 9. Holban Crisana.

Harmincötéves
a marosvásárhelyi MSE

Marosvásárhely, április 4.

A Székelyföld sportéletének nagy ünnepe volt vasárnap. A marosvásárhelyi MSE ünnepelte fennállásának harmincötödik évfordulóját, többszáz főnyi közönség előtt tartott közgyűlésen.

A gyűlés beszámolóiból rendkívül munkás sporttevékenység bontakozott ki. Főleg az uszókaszakosztály ért el nagy sikereket, ami leginkább a tagjai által elért 14 országos rekordban nyilvánult. Komjádi József tett jelentést a szép eredményről.

Az összes szakosztályok jelentései és pénztári beszámolóit után megejtették az új választást. Elnök Teleky Domokos gróf, alelnök Szigyártó Gábor és Nagy Jenő, főtitkár Vadady F. Károly, titkár Nánassy János dr. és Csont Samu, pénztáros Krecsek Gyula, háznagy Kakucs Endre, sajtóelődő pedig Benczel Béla lett.

B. B.

12

Ez a három jel már átment a
köztudatba,Bristol Budapest
12—P-ért

ad naponta nagyon jó szobát, elsőrangú ellátással.

A vendég minden kényelmét megtalálja.

Délután és este tánc.

A bárban intim, hangulatos esték.

Éttermesek!

Vendégeitek megelégedettek, ha

OLIO SASSO-val

főztök!

Egyedüli és kizárólagos romániai vezérképviselő:
D. PAOLINI, București III., Str. Vasile Lascar 166.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
őzv. SZÁSZ DÉNESNÉ
szül. VOLONCS ANNA

életének 77-ik, özvegyiségének 26-ik évében f. hó 3-án délben hosszas szenvedés után visszaadta áldásos lelkét terem-tőjének.

Szeretett halottunk hült teemét folyó hó 5-én d. u. 4 órakor fogjuk a gyász-háztól Szent János-utca 26. sz. alól a ref. temetőben, a rom kath. egyház szer-tartása szerint örök nyugalomra kísérni.

Lelkiudvéért az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 6-án reggel 1/28 órakor lesz az Ekek Urának bemutatva.

Adj Uram örök nyugalommat neki!

Brassó, 1933 április 3

A gyászoló család.

RADIO

»NOVY«

BRASSO, ROZSATÉR 19 SZ.

Telefon 199

Rádióraktár
és speciális javítóműhely
Rádió- és villanyszerelési
anyagraktár.

Tavaszi ültetéshez

gyümölcsfa-oltványt és több faiskolai cikket legjobb minőségben ajánl

Gazdasági tanintézet faiskolája

Telefon 104. MEDIAŞ Telefon 104.
ÁRJEJYZÉK INGYEN!

Szöllőkarói

nagyobb mennyiségben keresek. Ajánlatokat „Szöllőkaró 1051” jeligén Rudolf Mosse, Sibiu, továbbít.

Megkezdődik az új sorsjáték!

Aki azoknak a milliomo-soknak a szerencséjére vá-gyik, akiket a Román Ál-lami Osztálysorsjáték tett gazdaggá, vásároljon sür-gősen egy sorsjegyet a III. osztálysorsjáték I.-ső osz-tályához.

80.000 SORSJEGY — 40.000 NYEREMÉNY

240 MILLIÓ LEJ

kerül szétosztásra a játékosok között ebben az új sorsjátékban

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej Legkisebb hírde-tés 10 szó Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Megbízható פסח של פסח
fűszerárak, libaszir, étolaj
פסח-rel ellátva legolcsób-ban Lusztignál, Brassó Fekete-utca 51 1686

BÉRBEADÓ Marosvásárhe-lyen azonnal a jó hírnevű Domokos-étterem és beszálló udvar. Értekezni tulajdonos-nál, Marosvásárhely. 1614

Egy jókarban levő takaré-k-tűzhely kerestetik megvétel-re. Tutsek, Kórház-utca 43., reg-gel fél 9—10 óráig. 1755

Eladók valódi szembernáthe-gyi kutyakölykek. Brassó, Str. Regele Carol 9. Vajna Olga-nál. 1756

Jókarban levő gyapjufésű eladó. Gözmalom, Makfalva. 1764

Az

orth. izr. hitközség értesíti híveit, hogy a pászkakiosztás

megkezdődött Kap-ható naponként d. e. 8—12 és d. u. 4—8-ig. Brassó, Str. Casteluului 64

Keveset használt modern GYERMEKKOCSI olcsón el-ado. Brassó, Hosszu-utca 87. 1761

Állást nyer

Angro, detail FÜSZERKE-RESKEDŐ, ki borkezeléshez is ért, azonnali belépésre KE-RESTETIK. „Szorgalmas” jel-igére. 1751

Egy megbízható, szorgalmas 14—15 éves jól nevelt fiút, ki-nek 2—3 gimn. osztálya van, román és magyar nyelvet jól bírja, felveszek AZONNAL vegyeskereskedésembe tanuló-nak. KOHN DÁVID, UZON. (Háromszék vm.) 1710

Kovács tanonc teljes ellá-tással azonnal felvétetik. Sza-bó Márton, autórugó-üzem, Brassó, Hosszu-utca 74. 1699

NŐI SZABÓSEGÉDET föl-vesz Salon Femina, Brassó, Voivodul Mihai 4. 1762

ENYVGYÁRTÁSBAN telje-sen önálló szakmunkás keres-tetik. Ajánlatok Rudolf Mos-se, Arad. 1757

SEGED CIPŐSZAKMÁBÓL, aki mindhárom hazai nyelvet tökéletesen bírja, jó kirakat-rendező, ügyes eladó, azonna-li belépésre kerestetik. Csakis elsőrangú erők küldjék fény-képes ajánlatukat fizetési igényvel: J. Kovács, cipőrak-tár, Sibiu. 1758

Lakás

Keresünk május 1-től két szobás komfortos butorozott lakást (kertsek előnyben) egész nyárra. Részletes leírást árral kér Aladdin, București, Regala 11. 1714

2, 3, 4 szobás, modern laká-sok, központi fűtéssel, Brassó, Str. Iuliu Maniu 61. szám alatt kiadók. 1695

Szoba, konyha április 15-től kiadó, Brassó, Hosszu-utca 135.

Centrumban nagyon elegán-san butorozott nagy szoba, kü-lön bejárattal kiadó. Érdeklőd-ni 1763. szám alatt a brassói kiadóban.

Állást keres

Cukrászsegéd állást keres, fürdőre is elmegy. Cim 1760. szám alatt a B. L. kiadóhiva-talában.

Könyvek

FIAIALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bé-lyegnyelv, virágnyelv, stb. Ara színes borítóval 40 lej.

KUNCZ:

**FEKETE
KOLOSTOR**

2 kötet 270 Lei.
Kapható
a BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁNA

A GYÜMÖLCS- KERTÉSZET

Különös tekintettel a gyümölcsfák beteg-ségei elleni védekezésre.

Írta: Dr. BERNÁTSKY JENŐ

egy. m. tanár

ÁRA: 120.— LEI — 53 rajz.

Kapható a
Brassói Lapok
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Martin Maurice

az új francia irodalom egyik legnagyobb tagja

Szerelem, örök titok

c. regénye jelent most meg az Athenaeum sorozatban. Kényesebb és merészebb témát nagyobb tinnomsággal és művészettel nem írtak még meg, mint ez a francia író, aki fiatalágában is már a francia regény mes-tere közé tartozik

308 oldal, egész vászonkötés, csak 68 Lei.

Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

„DANCILA” autóbuszok menetrendje

Indul Tordáról	6.45	Indul Clujról	8
„ ”	8.30	„ ”	10
„ ”	10	„ ”	12
„ ”	2 d. u.	„ ”	1 d. u.
„ ”	4	„ ”	5
„ ”	7.30	„ ”	7

Személyjegy ára 41, returrjegy ára 71 lej. — Retur jegyek állandóan érvényesek.

Nagyvárad—Kolozsvár

NAPONTA:

Indul Váradról reggel 6 órakor, érkezi Clujra d. e. 10³⁰ órakor

Indul Clujról d. u. 4 órakor, érkezik Váradra este 8 órakor

Indulás Váradról a főterről, Clujról a posta mögöl.

Egy személyjegy ára 200 lej, returrjegy ára 369 lej. DANCILA, Turda.

Divatujdonságainkkal és model-leinkkel Párisból megérkeztünk.

M. Neumann

udv. száll., Braşov